

gerne ganske første halvdel af bogen, hvor »andre« så at sige alle skylder deres position en eller anden kongelig kontakt (a la Dyveke). Omvendt møder vi efter Louise Rasmussen ikke skyggen af en dronning; og fra Birgitte Gøye over jomfru Biehl til rosinen i pølseenden Thit Jensen er det i øvrigt så at sige alene »litterære« kvalifikationer, der har talt.

Nok er radioforedragene omskrevet; men det er dog et spørgsmål, hvorvidt det ændrede medium er velegnet til disse korte levnedstids, hvor opkvikkende de end er fyldt med Lauringske ind- og udfald. At falde over Robert Neiiendam for dennes ikke altid lige heldige grevinde Dannerartikel i Dansk Biografisk Leksikon (2. udg.), er dog så meget uretfærdigere, som det ikke mindst var samme Neiiendam, hvis bog i 1957 netop gav grevinden den æresoprejsning, der ligger bag moderne omvurdering.

Men for et relativt forudsætningsløst publikum med brede historiske og især personalhistoriske interesser, er bogen utvivlsomt velegnet.

Troels Dahlerup

Henning Henningsen: *Sømanden og kvinden*. (Høst og Søn, 1981, 111 s. ill. kr. 134,00.

Kvinden har for søens folk altid været et interessant emne, og skulle nogen være i tvivl herom, så læs denne bog af den tidligere direktør for Handels- og Søfartsmuseet.

Oplægget til bogen var et foredrag, som forfatteren holdt i Svendborg i 1980 på det såkaldte kontaktudvalgs maritim-historiske konference. Det var et både levende og spændende foredrag, og det var derfor naturligt at udbygge det. Resultatet er denne bog.

Læseren følger sømanden om bord, i

land og i hjemmet. Forfatteren har benyttet et utal af forskelligartede kilder, og resultatet er blevet en meget læservenlig bog, dog næppe for sarte kvinder, da dens kvindesyn er stærkt nedvurderende. En rigtig sømand skulle ikke blot have rundet Kap Horn syv gange, han skulle også have været på bordel syv gange – for bordelbesøg demonstrerede nemlig sømandens manddomskraft. Fremstillingen er set fra sømandens side, og der er ikke gjort forsøg på at tegne kvindens billede af sømanden. Det er vel næppe nødvendigt at tilføje, at bogen er fortræffeligt illustreret.

Henrik Fode

Jens Friis-Pedersen: *Sejlskibe II. De sidste i Grønlandsfarten*. Udgivet ved Anders Monrad Møller og Jens Lorentzen. (Høst og Søn, 1981). 108 s., kr. 295,-.

Første bind af Jens Friis Pedersens *Sejlskibe* blev udsendt i 1980 og skildrede de mindre og mellemstore danskbyggede sejlskibe fra midten af det 18. århundrede til begyndelsen af vort århundrede. Dette bind behandler en særlig sejlskibsgruppe: De lidt større grønlandsfarere med hovedvægten lagt på 1920'erne og 1930'erne. Tegninger, fotografier, akvareller m.m. er alle udført af Jens Friis-Pedersen, mens den forbindende tekst til dette bind i modsætning til det første, hvor tegneren også havde udarbejdet et grundmanuskript, her er skrevet af udgiverne.

Bogen om grønlandsskibene indgår i Handels- og Søfartsmuseets søhistoriske skriftrække, og den er naturligvis i samme fornemme udstyr og opsætning som bind I.

Henrik Fode